

Teologi og frigjøring – hvilken kontekst?

Det er med stor glede vi denne gang presenterer to artikler om kontekstuell teologi.

De to kontekstene er radikalt forskjellige: Jose Miguez Boninos kontekst er Latin-Amerika, der en massiv undertrykkelse og umenneskeligjørelse truer millioner av mennesker. Vi sitter ofte igjen med inntrykk av at latinamerikansk frigjøringsteologi først og fremst er opptatt av strukturelle, makro-sosiale fenomener, inspirert av samfunnsvitenskap og marxistisk analyse. Bonino viser et helt annet bilde ved å beskrive kjærlighetens rolle som sosial forandringsfaktor slik det oppleves i basismenighetene. Ambrose Moyos kontekst er det tradisjonelle Afrika, og hans teologiske samtalepartnere er mennesker som har røtter i afrikanske religioner. Hvordan kan teologien formes på en måte som ikke gjør de kristne schizofrene, splittet mellom en tradisjonell verden og en kristen verden formet av misjonærer og lokale prester?

De to artiklene er hver for seg verd å lese, og utfordrer oss med sine radikale forsøk på å finne nye uttrykksformer og modeller for teologisk refleksjon. Begge preges av sine kontekster, og befinner seg på en måte i forskjellige teologiske verdener. Mange vil også spørre seg om ikke konteksten kan komme til å bli altfor bestemmende for kirkens teologi.

Til det siste er det viktig å merke seg at ingen av forfatterne har ambisjoner om å gi det endegyldige svaret. Dere teologi er eksperimenterende. De er på leting etter teologisk mening i samtale med sine kontekster, og stiller seg nokså forsvarsløst åpne for kritiske spørsmål. Ikke minst når det gjelder Moyo, vil det være lett å finne angrepspunkter. Men hvorfor ikke heller følge dem inn i deres verdener, la deres spørsmål vibrere i sinnet og prøve ut deres anliggender? Da kan vi kanskje selv få ny inspirasjon og ny innsikt.

På tross av radikalt forskjellige kontekster er det visse felles anliggender som forener de to teologene. Begge stiller radikale spørsmål ved vår individualistiske teologi og fromhet. For dem er det en gåte hvordan kristendommen, med sine røtter i Bibelens sans for mennesket som en del av fellesskapet, kan isolere den enkelte i en individualistisk åndelighet. Utfra deres egen livsopplevelse i Latin-Amerika og Afrika,

og ut fra deres erfaring av kristentroen, er denne form for individualisme en perversjon. På forskjellige måter forenes de to også i et engasjement for troens dennesidighet. Hvis ikke frelsen foregripes som en konkret virkelighet i folks daglige erfaring, mister eskatologien sin mening. Leserne vil antagelig være uenig i en del av den teologiske tilretteleggelsen av disse tankene. Men den som følger forfatterens tanker, vil få både inspirasjon og innsikt.

Notto R. Thelle